č. 6, ročník III.
jún 2006

Cena 10,-Sk

INFO
РУСИН

ІНФОРМАЧНЫЙ МІСЯЧНИК РУСИНІВ СЛОВЕНЬСКА
INFORMAČNÝ MESAČNÍK RUSÍNOV SLOVENSKA

17. jún – parlamentné voľby

Перше засіданя нового ВВ РОС – выбраны 2 підпреседове

6. мая т. р. ся в просторах Русиньской оброды на Словеньску (РОС) в Пряшові одбыло перше засіданя членів новозволеного Выконного выбору і Дозорной рады РОС. Засіданя вів председа РОС Владімір Противняк. На скоро сімгодиновім робочім засіданю были розділены функції. Підпреседами РОС ся стали Мірон Крайковіч і Ян Липіньскый, тайомничков РОС – Феодосія Латтова. О область культуры РОС ся буде старати Мірослав Кереканіч, о проблематіку школства Штефан Зима а о выдавательску роботу Власта Оцетникова. Підпредседа РОС Інж. Ян Липіньскый інформовав притомных членів ВВ о схваленых проєктах одборнов комісійов МК СР (п. Липіньскый быв єдным з єй членів) про русиньскы орґанізації на Словеньску на рік 2006, на то слідовала конштатація участників засіданя, же на укор акцій РОС была пересунута часть проєктовых дотацій про іншы субєкты. О тім свідчіть табличка схваленых фінанцій з МК СР.

Членове ВВ РОС на своїм засіданю схвалили часовый план засідань Выконного і Координачного выбору РОС до 14. юла 2006 р. Не мало часу членове ВВ і ДР РОС присвятили дебаті о схваленых проєктах РОС на культурны акції і выдаваня місячника Інфо Русин, але і о їх конкретнім забезпечіню в 2006 році. Дали собі задачу адресні росписати схвалены проєкты про окремы акції.

О роботі редакції місячника Інфо Русина за дотеперішній і план на далшый період на засідані членів ВВ РОС інформовала Анна Кузмякова. Была продебатована тема дістрібуції і передплатителів місячника РОС.

На своїм першім засідані членове ВВ РОС обговорили і схвалили суму про членьскый поплаток РОС. 10 корун чінить членьске про штудентів і пензістів, 60 корун про нормалных членів а 500 Ск про колективных членів. Тыж собі дали задачу зробити пресны спискы членів РОС за помочі председів містьских і окресных орґанізацій.

ВВ РОС продебатовав письма (оглядом вступу РОС до Асоціації русиньских орґанізацій Словеньска) А. Зозуляка і председы Світовой рады Русинів Р. Маґочія, ку чому прияв таку позіцію, же РОС є орґанізаційов заступаючов інтересы Русинів на Словеньску і в смыслі своїх станов є отворенов інштітуційов про вшыткых Русинів, їх сполкы, орґанізації, здружіня і іншы формы сполупраці.

На основі узнесінь з міморядного сейму і доповненых станов РОС, членове ВВ переоцінили позаставіня членства в Світовім конґресі Русинів і вырішыли го зрушыти з платностьов од 6. 5. 2006 (позаставила го делеґація РОС перед роком в польскій Криниці).

На споминанім засідані 3 членове ДР РОС (Анна Ковачова, Вєра Юрічова і Павел Дупканіч) зволилин споміджі себе председу, якым ся став знова Інж. Павел Дупканіч.

▲ *Погляд на засіданя членів ВВ РОС – в середині В. Противняк, председа РОС, справа Ш. Зима, Я. Липіньскый, підпредседа РОС, Ф. Латтова, тайомнічка РОС. Зліва М. Кереканіч, В. Оцетникова і А. Ковачова, членка ДР РОС.*

На основі предложеных матеріалів о установлюючій громаді в Краснім Броді і жадости о реґістрації до орґанізації РОС, членове ВВ РОС схвалили приятя Містьскої орґанізації РОС в Краснім Броді за члена до великой родины русиньских орґанізацій.

Далшы актуалны темы о приправованых акціях РОС были на проґрамі першого творчого засіданя членів ВВ РОС.

–к–

ФЕДОР ВІЦО / ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

Миколай Ксеняк

ПРЕДВОЛЕБНЫ

Змодернізованый

Змодернізовав свій імідж,
Хрест собі на карк завісив...
Жебы єсь го обдівовав
І за нього голосовав.

Щедра баламута

Нукать хліб, великы платы,
Заграничны півдецакы
І добробытный провоз
За твій волебный голос.

Слово нарікать

Звекшує ся моя деґрадація,
Бо ся уж погла предволебна атітація.

Духновічів Пряшів – 7-го юна 2006

Уж по седьмый раз ся у Пряшові зыйдуть репрезентанты русиньского слова – декламаторы русиньской поезії, прозы і властной творчости на цілословеньскім конкурзі Духновічів Пряшів. Конкузрз ся одбуде 7. юна т. р. у Руськім домі в Пряшові зо зачатком о пів девятій годині дообіда. Уж 7–ый річник споминаного конкурзу орґанізує Русиньска оброда на Словеньску. На ним ся зыйдуть маленькы і великы майстры русиньского слова, котры на окресных конкурзах выграли першы місця, чім сповнили основны пропозіції Духновічового Пряшова. Одборным оком буде уровень, выбір творів і выступы окремых декламаторів слідовати одборна пятьчленна порота. Тот річник буде обогаченый о нову катеґорію – духовна поезія і проза.

До того часу ся одбыли окресны конкурзы в бардійовскім, меджілабірьскім, свидницькім, стропківскім і сниньскім окресі.

Віриме, же седьмый Духновічів Пряшів буде іщі ліпшый і богатшый, як попередні а на його богатый проґрам вас вшыткых сердечні запрошаме.

–к–

День Европы в Празі з пыхоньскыма дітма

9. мая т. р.ся в Празі на Виставищу (бывший парк оддыху а культуры Ю. Фучіка) одбыв меджінародный день Европы, споєный з Меджінародным дньом дітей. Наша редакція вам приправила ехклузівны фоткы і погляды з той великой акції, де ся зышло высше 200 дітей з основных школ. А представте собі, же были там і нашы русиньскы діточкы з Основной школы зо села Пыхні, котре ся находить в окресі Снина.

В просторах пражского Выставища сьме могли видіти філмы, чути красны співанкы, веселе росповіданя, пригоды учителів зо школы. Гуморны сценкы, вшелиякы жанры народных культур з окремых штатів Европы, котрых заступовали діточкы. В Празі были про дітей приправены розмаїты атракції, колоточі світовой якости, тобоґаны, просто вшытко што патрить до дітьского світа. Тоту велику ославу про дітей конферовала знама чеська геречка Магулена Бочанова і іщі популярніша співачка Вєра Шпінарова.

Нашы діты, котры вела Мґр. Марта Шковранова, мали шумны маскы а їх учітелька была одіта як красна прінцезна (можете ю видіти і на фотці). Притомным людям нашы школярі з Пыхонь (участь была коло 2000 людей) улагодили своїм співом знамой і доброжычливой співанкы Дай же, Боже, добрый час... Їх інтерпретачный выкон зожав великый успіх. А мож сміло конштатовати, же суть перспективныма продовжытелями русиньскых традіцій нелем дома але і во світі.

Честным гостьом той велькой вызнамоной акції про діти быв і знамый чеськый герец, гумориста і патрон дітей Европы Болек Поливка, котрый повів:

Často počúvam na linke pomoci, od rodičov, že sa im výchova deti nevydarila. Sťažujú si! Toľko sme sa snažili pre svoje deti urobiť, ale k ničomu to

▲ *Модераторкы Днів Европы співачка Вєра Шпінарова і геречка Магулена Бочанова.*

neviedlo. Už si s nimi nevieme rady. Kde sme urobili chybu? Existuje nejaký osvedčený recept na správnu výchovu? Áno, to je prianie mnoho rodín mať kvalitnú, harmonický rozvíjajúcu sa rodinu. Podľa mnohých skúseností viem, že existuje iba jediný spôsob ako mať dobrý vplyv na svoje deti a to: Žiť podľa zásad, ktoré vychádzajú z najstaršej studne múdrostí na svete- BIBLIE.

Барз емотівны слова! Як гварить і Я. А. Коменьскый: Діточкы суть найдорогшый Божый дар, о котрый ся треба старати і розвивати.

На тім вызнамнім дню про дітей было много загранічных позорователь, гостів і вызнамных людей з области культуры, наукы і дітькой вывойовой псіхолоґії. Заступкыня про меджінародный выскум безпечности дітей Европы Пгдр. Евґенія Шантал з Женевы (Швайчарско) нам поділа выслідкы анкет, скуманя меджі учітелями вшыткых штатів Европы на тему: **Яка є главна причіна, же ся дакотрым учітелям не дсарить в класі утримати дісціпліну.** 100% опрошеных одповідало, же главнов причінов є незосередженість дітей в класі. 93% одповідало, же далшов причінов є неефективность планованя діятельства в класі а 81%, же діти в сучаснім часі не мають уцту ку учітелям.

А што подля родичів запричінює недісціпліну дітей в школі? Слаба рука учітеля, недостаток выховы ку дісціпліні дома, неінтересна выука і мотівація, неуцта дітей ку людям, котры мають авторіту і непресне дефінованя границі приступного справованя.

І самы можете заналізовати до якой міры быв выскум правдивый як і то, же в чім вашы діточкы роблять хыбы.

В днешнім выданю новинок сьме дали розшыреный простор дітям а з нагоды Меджінародного дня дітей (дале МДД) котрый припадать на 1. юна. Зато сьме пару вопросів дали їм:

Што про них значіть свято МДД і як го славять?

Анежка (6. класа), ОШ Мірова, Брно – MDD vnímam hlavne preto, že máme v škole voľno a je nám všetko dovolené (úsmev).

Томаш (5. класа), ОШ – языкова, Трнава – Tento deň mám veľmi rád preto, že učitelia nie sú na nás prísní.

Greszka (8. ročník), ZŠ-Kowalenky, Katovice - MDD chápem ako celkové spojenie všetkých deti sveta, krásy detstva, hravostí a hlavne toho, že sme pre Vás dospelých dôležití.

Davídek (2.ročník), ZŠ-Dejvice, Praha - MDD je deň kedy sa celý deň iba hrám(milý detský úsmev).

А што нам на наш вопрос одповіли діточкы з ОШ Пыхні?

Анічка Зянова (8. класа) – Я маю МДД уж днеська, бо барс ся ту в Празі добрі чую, меджі таков кількостьов дітей, хоць знам, же МДД є аж 1.юна. Кедь нас ту призвали на День Европы, вшыткы школярі маме радость, же МДД можеме славити уж днесь. Найвекшу радость нам зробила наша пані учітелька Шковранова, котра выграла окрему ціну за превлечіня за прінцезну. Можу вам повісти, же она є досправды наша прінцезна.

Янко Срока (2. класа) – Я не знам што то є МДД, але думам, же днешній день є про нас МДД?

Марія Бірчакова (7. класа) – МДД є наш дітьский день. Є то барс вызнамный день, бо мать своє місцо в календарі, а я знам, же ся святить по цілім світі. Но думам, же нелем в тот день бы вы доспелы мали на нас памятати, але каждый день, бо мы сьме вашыма продовжователями і маме вас ради. При тій нагоді, желам вшыткым чітателям Інфо Русина мір, порозуміня, а нам діточкам одпущіня за наше бітанґства.

▲ *На презентації в масках ся представили і пыхоньскы школярі зо свойов прінцезнов, котров была їх учітелька Мґр. М. Шковранова.*

Наконець мож зконштатовати, же акція была барз выдарена, інтересна і поучна і є добрі, же Европа споює дітей і молодеж без огляду на політічну, реліґійну ці народностну приналежность і же на такій вызнамній світовій акції не хыбили нашы русиньскы наслідници, котры ся з тыма традіціями презентовали во світі. Дякуєме Вам!

Сілвія Лисінова

▲ *Найвеце притяговали вшыткых дітей атрактівны колоточі.*

Хемлонячік в Турецьку

Од 18. до 25. апріля був Дітьскый фолклорный колектів Хемлонячік з Гуменного на меджінароднім фестівалі Карсіика в турецькім Ізмірі. Цілый тот проєкт був фінанчні, одборні і сполоченьскы не легкым орішком. Як то было? 16. апріля вечур сьме ныложыли крої і свої потребы до автобуса і выбрали ся на драгу до біблічной землі. В словеньскім Новім Місті сьме перекрочіли мадярьскы границі і звышок дня сьме перебыли в Мадярьску.

17. апріля сьме переходили Мадярьском, Серьбском до Булгарьска. В місті Пасарджік сьме повинні вісем годин робили павзу. На преквапіня сьме были в краснім місті. По теплім їдлі в приємній рештаврації сьме пішли попозерати місто з многыма дітьскыма атракціями, парками, в котрых ся нашы діти забавляють. Лем так нагодні сьме ся достали ку місному дітьскому колективу, котрый ся тыж готовив на фестівал до Турецька. По першых розговорах сьме собі вєдно показали дашто зо своїх проґрамів і вымінили контактны пропаґачны матеряіалы. 18. апріля сьме продовжовали драгов до Булгарьска в напрямі до Турецька. Першы доймы не суть нияк добры, єден цолник нас триме 5 годин на границі і запрічінив мешканя. Ідеме в смері на Канакале.

По 200 км. нас заставили поліцайты, може сьме перекрочіли рихлость, але по уданю ціля нашого заязду нас пустили і завінчовали щастну драгу. Видно было, же фестівал мав добре мено. Далшов заставков было історічне приставне місто Канакале, де сьме ся выбрали на компу. Про дакотрых дітей то быв прекрасный зажыток, бо першыраз виділи море і везли ся на шыфі. Про недостаток часу сьме не пішли навщівити Трою і понагляли сьме ся до Ізіміру. Приходячі на місце, сьме виділи, же вшыткы знають о перебігу фестівалу. По короткім привітаню і погощіню діти одходили до родин а дорослы до красного готела.

19. апріля сьме ся пробудили до красного рана. О 8.00 год. быв зраз в школі, учітелі і родичі ся старали о нашы діти. О 9. 00 была проба проґраму завершалного церемоніалу в прекраснім модернім штадіоні. По обіді сьме положыли вінці на морскім березі і короткым спреводом з 10 минутовов продукційов в уліцях міста. Потім гвариме дітям, же мусять спати, бо по двадньовім путованю суть рядні страпены. Першыраз суть самы по родинах і хоць гостителі суть милы і жертвенны, діти ся кус боять.

Є то про них цалком нова сітуація. Два тісяч кілометрів од дому, од родины. Необычайный зажыток на цілый жывот. Ведженя колективу іде на віталну рецепцію в луксусній рештаврації поставленій над морьом, котру платять спонзоры фестівалу. Меджі тым діти ся учать жыти в сполочных родинах. Двом ся то не дарить.

Снажыме ся проблем рішыти пересуном до іншой родины, де бы были зо своїма камаратами. Не хочеме діти стресовати. Но то є проти фестіваловым правилам, але орґанізаторы з великым порозуміньом і старостливостьов вырішыли тот проблем і змінили спреводцу, котрый подля них не быв дость дослідный у своїй роботі. У тот день сьме мали лем єдну 15 минутову продукцію. Вечур дорослы Bowling párty а діти ідуть оддыховати бо на далшый день їх чекать тяжкый цілоденный вилет.

21. апріль – а є то ту! Тот день є супер. По фрыштыку ся маме зыйти з учітелями і родинами, де жыють нашы діти. Вєдно ідеме до історічного міста Селчук і Ефез.

Переходиме красны рівєры, природны прибережя обняты чарокраснов природнов сценарійов, котру мінять могутна архітектонічна выставба. Потім нас здалека витать величезнам османьскым градом з 13. ст. Virgin Mery, дом, в котрім жыла св. Марія по одході з Єрусалема. Запалюєме свічкы за своїх ближніх, пиєме зо світлого жрідла і высловлюєме тайны желаня, дакотры свої тугы записують на папір і привязують на желізну конштрукцію недалекого жрідла. Далшов заставков є старый Ефез. Хоць є в руїнах іщі і днесь не дасть спати чудо над фантазійов і вынаходливостьов Антічных ставителів. Стары храмы, купелі, книжница, домы, шырокы камінны уліці і улічкы і величезный амфітеатер суть німыма свідками одказу своїх створителів.

Акустіку старого амфітеатру собі выскушала і наша солістка, лавреатка дітьской части Цілословеньского конкурзу Співів мого роду Лівія Густякова, котра собі із співанков А попід гай зелененькый выслужыла аплавз на отвореній сцені. Далшов заставков быв музей антічной культуры в Селчуку, де суть артефакты антічной культуры зо седьмох чуд світа – Артемідінового храму і сала ґладіаторів.

22. апріля было святочне отворіня фестівалу за участи дітьских колективів з Німецька, Азербайджаньска, Булгарьска, Ґрузіньска, Северного Ціпру, Литвы, Польска, Мацедоньска, Молдавії, Руська, Сахаліну, Україны і Словеньска.

23. апріль ся ніс в дусі ослав заложіня Турецькой републікы, котры были на штирьох штадіонах. Мы вєдно з Ґрузінцямаи, Русами і Українцями, значіть з найсилнішыма колективами на тім фестівалі, выступали на найвекшім коло 50 000-овім штадіоні в Ізмірі. Славностный проґрам ся зачав наступом коло 6 000 дітей, котры напроти главной трібуны вытваряли алеґоріцькы жывы образы, далшых 6 000 дітей з ізмірских школ вытваряли алеґоріцькы образы на цілій плосі штадіона. На святі быв і найвысшый ґенерал воєньских сил Турецька, котрый вшыткых выступаючіх поздравовав в часі святочной язды коло штадіона і далшы штатны і містьскы функціонарі з приговорами. Мы свій проґрам презентовали під співанков А попід гай зелененькый в поданю Л. Густяковой і танцьом Земпліньскы парадниці.

24. апріль ся ніс в дусі навернутя домів. Іщі сьме были на Bowling párty. Конець фестівалу творила велколепа вечеря орґанізаторів і спонзорів фестівалу і шефів колективів в луксусній рештаврації із конечным оцініньом. Потім наслідовало баліня до автобуса і жалостна розлучка з гостителями.

25. – 26. апріля сьме ся вертали домів і находили сьме коло 4 500 км. Про діти то быв барз тяжкый заязд повный доймів, псіхічной і фізічной напругы. Танцовали на переповненых ізмірских булварах, шпортовій галі, в обходнім домі, і 50-тісячовім штадіоні. В силній конкурекції колективів із 16 країн сьме ся не стратили, скоре наопак, здобыли сьме много сімпатізантів і новых приятелів. Нашы выступы виділи десяткы тісячів людей нажыво і міліоны в телевізных переносів. Была то барз добра презентація нашой культуры в Турецьку.

–мк–

Танечниці ФК Хемлон – віцемайстры Европы

Танечници Фолклорного колективу Хемлон в Гуменнім – Лукаш Шкрлік, Ян Швец і Михал Сопіряк, як гостюючі танечници танечного клубу ТСТ Кошыці, были в днях 26. – 30. апріля 2006 в Ракуську, в Бадені на танечных майстровствах в Европі 2006 – EUROPEAN OPEN 2006 – MUSICAL & SHOWDANCE. На конкурзі было тісяч пятьсто танечників з девятьох країн Европы в седьмох катеґоріях.

З хореоґрафійов ТСТ Кошыці Фантом оперы обсадили стріберне оцініня. Окрем того ся представили властным танцьом в хореоґрафії Я. Швеца в катеґорії OPEN, де выграли злате пасмо і здобыли тітул віцемайстра шампіонату, але і позваня на майстровства світа в США, котры будуть в Галівуді.

Танечниці через нашы новинкы дякують Центру вольного часу ДУГА в Гуменнім за вытворіня простору на пробы хореоґрафії і спонзорам – панови Зденкови Поливкови, Янови Голбови, Янови і Вілямови Адамовым і бывалому танечникови ФК ХЕМЛОН Марекови Ґабрішови.

–мк–

RÁDIO PATRIA
SLOVENSKÝ ROZHLAS

Русиньскый проґрам 15.6.2006 – 15.7.2006

16.6.2006, 20.6.2006, 22.6.2006 пятниця, вівторок,четверь

17,00-18,00 Радіоновины

24.6.2006 субота

9,00-11,00 Радіо молодых
11,00-12,00 Музичны поздравы

25.6.2006 неділя

6,00-6,45 З радіоархіву
6,45-7,45 Гітпарада русиньскых співанок
7,15-7,45 Подобы жывота
7,45-9,00 Радіомаґазин
11,00-11,30 Літературна релація
11,30-13,45 Музичны поздравы
13,45-14,30 Бісіда кумів.

26.6.2006 понеділок

17,00-18,00 Радіоновины

28.6.2006 середа

17,00-17,30 Радіоновины
17,30-18,00 репріза, З жывота святых

30.6.2006, 4.7.2006, 6.7.2006 пятниця,вівторок, четверь

17,00-18,00 Радіоновины

8.7.2006 субота

9,00-11,00 Радіо молодых
11,00-12,00 Музичны поздравы

9.7.2006 неділя

6,00-6,30 З радіофонотекы
6,30-7,45 Літурґія ҐКЦ
7,45-9,00 Радіомаґазин
11,00-11,30 Літературна релація
11,30-13,45 Музичны поздравы
11,30-13,45 Село грать, співать і думу думать

10.7.2006 понеділок

17,00-18,00 Радіоновины

12.7.2006 середа

17,00-17,30 Радіоновины
17,30-18,00 репріза, З жывота святых

14.7.2006 пятниця

17,00-18,00 Радіоновины

Телефоны:
► ***русиньска редакція, Кошыці:***
055 7287426, факс: 055 6226139,
продукція: 055 6822945
► ***Пряшів:***
051 7483870, факс: 051 7483872

Русиньскый фолклор в Америці

10–річный успішный Фолклорный колектів Шаріш, котрый уж довгы рокы розвивать своє діятельство при Основній умелецькій школі М. Мойзеса в Пряшові на челі із своїм шефом Йожком Пірогом, познають Русины з многых фестівалів і іншых культурно–сполоченьскых акцій. З великым успіхом колектів уж веце раз выступовав на наймасовішім фестівалі польскых Русинів Лемківска ватра на чужіні в Михайлові, але і на Меджінароднім бєнале русиньской культуры в польскій Криниці. Його красны співы, танці і музіку знають люде нелем на выході, але по цілім Словеньску. Перед двома роками Шаріш репрезентовав Русиньску оброду на Словеньску з дитячім фолклором на Меджінароднім фестівалі народностных меншын в Торналі. В повній параді ся уж колектів Шаріш представив на Україні, в Чехах, Ракуську, Серьбську і Чорній горі, Булгарьску, Польску а минулого року і в Японьску, зожав великый успіхі контакты на далшу сполупрацу. 2005– рік быв про ФК Шаріш вызнамный нелем тым, же ославовав 10–річный юбілей свойой екзістенції, але богатый быв і на творивы стрічі і сполочны концерты в Пряшові на своїм юбілейнім концерті, на Світовім конґресі Русинів в польскій Криниці і в Меджілабірцях на Фестівалі культуры і шпорту. На тых акціях Шаріш минулого року концертовав вєдно з америцькым колектівом Славяны з Пітсбурґу, котрый веде Дін Половка. Дін є повным сердцьом одданый чоловік русиньскым традіціям в Америці, котрый перед пару роками быв на стаж в русиньскім реґіоні Словеньска і в Русиньскій оброді, де здобыв многы контакты з Русинами на Словеньску – в краю своїх предків, котры втілює молодым америцькым Русинам в колективі Славяны. Дін Половка є і віцепрезідентом Карпато–русиньской сполочности в США, котра в рамках сполупраці зо словеньскыма Русинами позвала колектів Шаріш до Америкы, де з великым успіхом выступив на многых концертах в Пітсбурґу і його околиці.

▲ *Успішный колектів Шаріш захватив на концертах за великов млаков сердця вшыткых Америчанів*

Вдяка колективу Шаріш і його творителям русиньскых традіцій Й. Пірогови, М. Ґарберови, А. Кандрачови і многым іншым співакам, музыкантам, танечникам, орґанізаторам, родичам членів колективу, збирателям русиньскых традіцій ся русиньске богатство в повній мірі красні і успішні запрезентовало і за великов млаков. За тоту красну роботу вам вшыткым належыть велика подяка і віра в далшу будучность шыріня нашых традіцій до далшого світа.

–ак–

Меджінародне бєнале русиньской культуры в Криниці

У послідній майовый вікенд ся недаклеко словеньскых границь, в польскій Криниці одбыв 4. річник Бєнале меджінародной русиньской культуры. Його уж традічні богатый культурный проґрам зачав в суботу 27. мая 2006 р. зложіньом квітів при гробі Никифора, найзнамішого русиньского маляря польскых Русинів, о котрім быв минулого року награтый філм. Перед офіціалным отворіньом Бєнале была приступна про тогорічных участників выстава русиньскых малярів і фотоґрафів. Потім наслідовала презентація русиньской культуры з домашнього Польска, Словеньска, Україны, Чех, Серьбска. Русиньску культуру зо Словеньска репрезентовав професіоналный Театер А. Духновіча з Пряшова з гров од небіщіка Василя Турка Прінцовы галушкы, ПУЛС, ФК Камяна з Меджілаборець і Габурчанка з Габуры. Суботній вечур Бєнале кінчів інтересновлітературновбісідовруснньских писателів з різных країн. Недільме Бєнале зачало засіданьом Світовой рады Русинів а кінчіло святочным русиньскым концертом. Делеґацію РОС репрезентовали членове ВВ РОС на челі з його председом В. Противняком. *–к–*

Співацькый конкурз Співы мого роду

Вігорлатьскый освітній центер в Гуменнім зреалізовав 18. мая 2006 конкурз дорослых співаків народных співанок про окресы Снина, Гуменне і Меджілабірці. На конкурзі співали сола, дуа і тріа. Одборна порота спомеджі окремых співаків і співачок выбрала на крайскый конкурз музічного фолклору, на фестівал Земплін шпіва і гуторі, але і на фестівал цілословеньского конкурзу русиньскых народных співанок – СПІВЫ МОГО РОДУ, котрый ся т. р. зачне уж четвертый раз кінцьом септембра *–мк–*

Акції Русиньской оброды на Словеньску (РОС) на 2006 рік

І того року РОС і далшы русиньскы орґанізації готують і помагають забезпечувати многы культурно-освітні і шпортовы акції головно на выході Словеньска.

До кінця авґуста одбыли ся або одбудуть ся такы акції:

14.5.2006
– День мам
- Містна орґанізація РОС в Кошыцях

7. 6.2006
– Духновічів Пряшів
– цілословеньскый конкурз в декламації русиньской прозы і поезії, Містна орґанізація РОС в Пряшові

12. – 19.6.2006
– Великы Русины
- вернісаж выставкы образів - Містна орґанізація РОС, Меджілабірці

24. – 25.6.2006
– Фестівал культуры і шпорту,
44. річник, Меджілабірці, орґанізаторы Містькый уряд, РОС і далшы

5.7.2006
– Славності Русинів під градом
– Стара Любовня - з нагоды свята св. Кіріла і Методія, окресна орґанізація РОС в Старій Любовні

8. - 9.7.2006
– Габура співать і шпортує
– Габура, 2. стріча родаків, 4. річник меморіалу В. Онуфряка, містна орґанізація РОС в Габурі

30.7.2006
– Фестівал русиньского і шарішского фолклору,
Бардійовскы Купелі, окресна орґанізація РОС в Бардійові

6.8.2006
– Славності русиньской культуры
– Бехерів, окресна орґанізація РОС в Бардійові

13.8.2006
– Славності русиньской культуры
– Гажлин, окресна орґанізація РОС в Бардійові

19.8.2006
– Дні русиньскых традіцій
– Камюнка, РОС Словеньска

19.8.2006
– Співы мого роду
– Камюнка, окресне коло, окресна орґанізація РОС в Старій Любовні

20.8.2006
– Славності русиньской культуры
- Хмельова, містна орґанізація РОС в Хмельовій

20.8.2006
– Славності русиньской культуры
– Біловежа, окресна орґанізація РОС в Бардійові

28.8.2006
– Дні русиньскых традіцій,
Чірч, Русиньска оброда Словеньска

Проект Дні русиньскых традіцій будуть реалізувати вшыткы окресны і містны орґанізації в 20-ох селах реґіону аж до септембра 2006.

27. 9. – 1.10.2006
– Співы мого роду,
Гуменне, Снина, Меджілабірці

септембер 2006
– Хронологія історії Русинів,
Свидник

новембер 2005
– На фіґлярьску ноту,
Снина

новембер 2006
– 1. річник русиньской популярной музикы,
Свидник

децембер 2006
– Творчі дільні,
Гуменне

децембер 2006
– Віфлеємскый вечур,
Свидник, Хмельова, Стара Любовня і далшы

Koordinačný výbor Rusínskej obrody na Slovensku

so sídlom v Prešove, ul Levočská 9, PREŠOV

VYHLASUJE VÝBEROVÉ KONANIE

na obsadenie funkcie:

Šéfredaktora rusínskej periodickej a neperiodickej tlače (INFO RUSIN, Rusynskyj národnyj kalendar, umelecká literatúra,a pod.)

Požadované kvalifikačné predpoklady pre uchádzačov:
- odborná spôsobilosť s príslušným vzdelaním (VŠ, USO)
- prax v oblasti žurnalistiky
- ovládanie rusínského jazyka a všeobecný prehľad z rusínskej kultúry a histórie
- dobre organizačné a manažérske schopnosti

Zoznam dokladov, ktoré účastník predkladá do výberového konania:
- prihláška do konkurzu
- profesijný životopis
- doklad o bezúhonnosti – vypis z registra trestov
- overená kópia o vzdelaní
- písomne spracovaná koncepcia práce redakcie

Prihlášku do výberového konania spolu s požadovanými dokladmi je potrebné zaslať v zalepenej obálke označenej

„Výberové konanie – na šéfredaktora rusínskej tlače – Neotvárať!

zaslať alebo doručiť osobne v termíne do 4.7.2006 do 15,00 hod. na adresu: Rusínska obroda na Slovensku Levočská 9, 080 01 PREŠOV

Vyhlasovateľ si vyhradzuje právo nezaradiť do výberového konania uchádzačov, ktorí nespĺňajú požadované podmienky. Miesto a termín výberového konania bude oznámený uchádzačom písomne najmenej 7 dní pred jeho konaním.

V Prešove 6.6.2006

Vladimír Protivňák
predseda ROS

Забыты Русиньскы села
– ДРЄНІЦА

Село Дрєніца лежыть під Черґовскыма горами в горній части притоку Торисы.

В сучастности мать село 671 жытелів, котрым старостує Петро Яворскый. Дрєніца мать свій ерб, влайку і печать, котры суть записаны в Геральдіцькім реґістрі Словеньской републікы. Жытелі села суть ґреґокатолицкой віры і мають у селі свою церьков. В 2001 р. при списованю людей ся русиньской народности записало 1,04% жытелів, што є може слаба біланція, но і так староста села повів, же і то є ліпше як кебы ся нихто не пригласив ку свому материньскому. Дрєніца належыть до найстршых сел в окресі Сабінов. Дорога через село веде до рекреачно-шпортового центра Дрєніца - Лыса гора. Домінують ту зимны шпорты. Суть ту і барз добры можности на турістіку, бо область є поспойована ходничками з горьскым центром – Черґов, де ся находить старша Бардійовска драга, ведуча з Лютины, Амброшовец, Гертника аж до Бардійова.

Може малохто знать, же подля історіків ся взник села споює з другым сильнішым засельованьом русиньского і польского жытельства в 2. половині 15. ст. На основі того мож зконштатовати, же першыма жительями села были Русины.

З історії села

Найстаршый назов села Шома є мадярьскый, што по нашому значіть терка. Старшы люде іщі і днесь село называють по старому Шома. Село Шома взникло зачатком 15. ст., тогды Шому закладали і будовали навербованы рольници на челі зо шолтысом, котры пришли зо старобылой словяньской области а уж тогды меджі нима были першы Русины. Судьбу села барз овпливньовала близкость окресного міста Сабінов (бо собі хотіли привластнити село), але і сполоченьскы події, котрыма жыв штат. Ани Шому не обкеровали господарьскы реформы в 17. ст., у 18. ст. реформы Марії Терезії - Урбаріялный патент, школьска реформа, потім реформы єй сына Йозифа II.-толеранчный патент, зрушіня невольництва. В 19.ст. революція а в 1948 р. насильне мадярізованя, споєне з господарьсков стаґнаційов выходного Словеньска.

По выпукнутю 2. світовой войны ся много жытелів села запоїло до боя проти фашізму.

14. февруара 1945 р. была выголошена мобілізація. Были мобілизованы і вызнамны особности з русиньского жывота, котры в тім часі жыли в Дрєніці: А. Бірчак, О. Гудак, О. Мальцовский, О. Шковран і іншы.

В 1948 р. ся назов села Шома (на жадость і демонштрацію жытелів) змінив на Дрєніца. З ініціативы села ся в роках 1954–1962 зреалізовала выставба хаты на Лысій горі, котра притягує многых турістів і помагать в пропаґації села. В 1965 р. ся зробила приствба школы. Польногосподарьске дружство было в селі заложене аж в 1972 р. О рік пізніше зачала в селі фунґовати матерьска школа. В 1989 р. быв у селі установленый акчный выбор Верейности проти насиля, де з притомных 98 людей єдногласні схвалило зрушыти тоталітне наряджіня быти Українцями, а стати ся Русинами, зрушыти выуку укріньского языка в школах, быв приятый закон о церьквах і о недоволіню роздвоїня села (т.є. подля членіня часть села належала місту Сабінов). А то ся і поступом часу сповнило.

Церьковный жывот в селі

Вірючі в Дрєніці суть 67,36% ґрекокатоликами. Богослужбы і церьковны свята ся одбывають в церькви, яку в селі поставили уж в 1690 р. а парохія была заложена декретом Мукачевского єпіскопа Йоана Осіфа де Камеліс. Першы заклады древяного храму положыв Франтішек Замборі. В 1800 р. жытелі села поставили новый храм. В році 1911 храм висвятили родаци з Америкы і поставили високый камяный криж, котрый мож в Дрєніці видіти і днесь. В знамій акції ,,П", котрой цільом было одторгнути ґрекокатоликів од Рима, не обышло і Дрєніцу, бо церьков была поставена ,,мімо закон" і вшыток маєток превзяла православна церьков. В р. 1968 вышло владне наряджіняя о поволіню ґрекокатолицькой церькви а жытелі села знова ся вернули ку своїй вірі.

▲ *Дрєніцькый ґрекокатолицькый храм.*

▲ *Гордость Дрєніці - помник Євґенія Якубова, архідіакона і пароха*

Богослужбы в церькви суть доднесь в церьковнославяньскім языку, што нас барз тішыть.

Народны традіції у Дрєніці

Як нам повів староста села Петро Яворскый, село мать копу традіцій преважно русиньского характеру, котры ся утримують через старше поколіня до днешніх часів. Іщі днесь старшы люде запалюють свічкы, кедь вдарить перун, люде дають лопаткы і „поціска" од хліба на дождь перед двері, жебы лядовец незничів уроду і при першім перуні гварять:,,Гырмить, дуднить у ковальовей студні, моя голова з каміня небоїть ся гырміня". Многы традіції заникають, але дакотры ся знова обновують, як наприклад вынашаня ,,смерткы".

З богатого одказу предків нам староста села розповів і о традіціях як є: робота с леном, де ся в стодолі на ,,боїску" лен ряфав (одсеменьовав). Потім лен мочіли в мочілах. По вымочіню ся лен выштухав і товк тлучками на каміню. В октобрі люде лен терли на терлицях а потім чесали. В зимі ся ручні пряло. Лен ся навіяв на куделі. Молодеж ся сходжала на прядкы каждый вечур фурт у другой дівкы. Старшы люде на прядкы ходили ку сусідом або ку родині. З грубого полотна ся робили міхы, довгы хлопскы ногавіці і сподкы. З пачесного полотна ся робили хлопскы кошелі і женьскы подолкы.

По вытканю ся іщі в літі полотно білило на слонку за поліваня шапками а потім ся давало до манґлю а так зроловане до лады як дорога вец. Холем можеме видіти, же нашы предкове мали інакшы маєтковы годноты, як суть днеська.

Вызнамны родаци з Дрєніці

В кроніці села є вельо вызнамных родаків в каждім часі. За першой світовой войны то суть Андрій Шковран (тайный учітель русиньского языка), Штефан Андрашка (ґрецкокатолицькый духовный). В повойновім часі гердость Дрєніці є спечатеный помником Евґенія Якубова, архідіакона і пароха. Вызннамных родаків є веце, як Проф. МУДр. Я. Бірчак ЦСц.- діректор Дітського шпыталю в Братіславі, носитель многых вызнамных научных оцінінь, ЮДр.Ф. Орловскый – бывшый ведучій канцеларії влады СР, нескірше ведучій канцеларії Словеньского парламенту. ПгДр. Інґ. В. Караффа, бывшый діректор Крайского педаґоґіцкого центра в Пряшові, будователь многых школьскых заряджінь, РнДр. В. Новицькый – выбудовав Хеміцку школу в Гуменнім, нескірше діректор здравотной школы у Кошыцях, М. Мальцовскый – участник СНП і вызнамный малярь і дальшы вызнамны чінителі сполоченьско-культурного жывота в селі.

Рекреачна область Дрєніца - Лыса гора

Як є высше спомянуто, село є докола обколесене краснов природов, шумныма лісами і належыть му рекреачна область, де є цілорічный ход бываня з можностьов повного выужываня вольного цестовного руху. В зимі ту можете лижовати і пережывати вольный час подля свого смаку. Ку добрій реґабілітації і релаксу служыть і 25 м довгый плавецкый базен.

▲ *В части Дрєніці – Лысій горі є красна природа створена на приємне выужываня вольного часу в зимі і в літі*

Наконець мож зконштатовати, же селу з так глубокыма традіціями, з ласков ку родному краю написала стишок і сабіновска поетка Марґіта Шурінова, котрый вам в скороченій подобі принашаме як літературный додаток, присвяченый Дрєніці і його шумній природі.

Rodnému kraju v šumení vetra, znie pieseň sladká,
čo sa vola domov a čo ma nežne hladká.
V čase plnom zlomov, v krajkovom závoji Čergovského pohoria,
dva dominantné vrchy nebesiam sa koria.
Lysá sníva svoj sen ticho skromne, pyšný Minčol šumí, je to práve o mne.
Keď sa zrána zdvihnú husté hmly a opary, Lysá v plnej kráse svoju tvár odhalí.
Lyžiari keď v zime hladkajú jej líca, od radosti výska Lysa krásavica.
A v lete zas kde je porast riedky, núkajú sa do košíka drobné čučoriedky.

Сілвія Лисінова

Меджінародный фестівал народностных меншын – в русиньскім реґіоні

Того року ся одбуде уж третій річник Фестівалу народностных меншын на Словеньску. Фестівал ся зачне уж 9. юна т. р. в Гуменнім, де буде тримати до 11. юна 2006, але часть фестівалу буде 10. – 11. юна і в Братіславі. Кедь ся холем в короткости вернеме до недавной історії фестівалу, можеме сміло повісти, же на обидвох дотеперішніх фестівалах мала Русиньска оброда на Словеньску (дале РОС) барз добру репрезентацію свойого діятельства з области фолклору, традіцій і выданичого діятельства. Першый Фестівал народностных меншын на Словеньску быв перед двома роками в реґіоні мадярьской меншыны – в Торналі. На ним РОС мала свій властный станок (быв на брз добрім місці, такой самый першый при вступі на амфітеатер) з выставлеными книжками, новинками, меґнетоґоновыма награвками і ЦД–чками, пропаґачныма матеріалами і под. На фестівалі в дітьскій части выступив з богатым русиньскым репертоаром ФК Шаріш з Пряшова а в дорослій части фестівалу із красным пасмом русиньского фолклору выступила успішна Маковиця зо Свидника. Другый річник фестівалу ся одбывав минулого року в главнім місті Словеньска – в Братіславі, де русиньску культуру репрезентовав Хемлонячік з Гуменного і ФК Барвінок з Камюнкы, котры тыж мали великый успіх.

Споминаный фестівал давать каждый рік добрый простор на презентацію богатой творчости і культуры дванастьом словеньскым народностным меншынам – булгарьскій, чеській, хорватьскій, мадярьскій, моравскій, німецькій, польскій, ромскій, русиньскій, руській, україньскій і жыдівскій.

Тогорічный Фестівал народностных меншын на Словеньску, ся на розділ од попередніх, одбывать в русиньскім реґіоні – в Гуменнім, зато віриме, же русиньска культура на ним буде мати богату репрезентацію.

–ак–

Ціну Е. Варгола достав наймолодшый автор П. Солей

Актівности Сполочности Енді Варгола і Музея модерного уміня Енді Варгола (ММУЕВ) в Меджілабірцях суть знамы нелем на Словеньску, але і далеко за границями нашого штату. Мож сміло повісти, же они нелем репрезентують місто Меджілабірці, але чезез особность Енді Варгола давають знати цілому світу о екзістенції Русинів на Словеньску і поза його границі. Кебы собі дахто думав, же обідві інштітуції суть заміряны лем на презентацію вытварного уміня, не є то так. Їх шкалы шыріня культуры ведуть і через презентацію музікы, літературы і іншы формы, котрыма мож ословити каждого чоловіка, абы він собі міг выбрати што му найвеце пасує.

Од 25. апріля до 15. мая т. р. серьбске місто Новый Сад жыло выставами, філмами, акціями присвяченыма єдному з найвыразнішых умелців 20. ст., котрым не є нихто іншый як Енді Варгола. Выставный фестівал орґанізачні приготивило Центрум про візуалне уміня Злате око під покровительством міста Новый Сад в сполупраці з Музейом модерного уміня Е. Варгола в Меджілабірцях, але конкретніше о тій акції пишеме у наших новинках. Днесь вас хочеме інформовати о далшій активности Сполочности Е. Варгола, котра ся недавно одбыла в Меджілабірцях, а то є удільованя цін Е. Варгола. Найрадостніше на тім святочнім акті є, же ціна Е. Варгола остала дома, в Меджілабірцях, де ся зродила Русиньска оброда на Словеньску і де выникнув Музей модерного уміня Е. Варгола і його сполочность. Ціну Е. Варгола была дана наймолодшому авторови Петрови Солейови, Сполочность Е. Варгола вырішыла уділити ціну авторови одборной літературы за 2005 рік, конкретні за книжку Перегляд медайловой творчости кремницкой мінцовні 1993–2002, котру П. Солей выдав як 15–річный з нагоды 675-ой річніці взнику Мінцовня Кремниця і 10–ой річніці взнику СР. Молоденькый П. Солей ся найвеце радує, же з выбером лавреата сугласив і Джон Варгол, брат Е. Варгола. Плакета з писомным документом творить ціну, котру автор перевзяв 5. мая т. р. з рук діректоркы ММУЕВ Валерії Мадяровой за участи переседы Сполочности... Михала Быцька. Споминана книжка здобыла уж чесне узнаня Літературного фонду, а Міністерство заграничных діл СР єй понукло выужывати при презентації Словеньска за границями. Тішыть нас факт, же наш молодый Русин є такый успішный, бо доднесь мать на своїм конті уж 4 книжкы а днесь уж і успішну матуру на самы єднічкы, ку чому му много творчіх успіхів до далшого жывота вшытко най вінчує редакція Інфо Русина.

–к–

Православна церьков мать нового метрополіту

2. мая 2006 року у Вілемові при Літовлі (ЧР) засідав XI. Міморядный містный сейм, котрый зволив нового найвысшого представителя Православной церькви в Чеськых країнах і на Словеньску. Новый метрополіта, його Блаженство Высокопреосвященство Кріштоф, архієпіскоп пражскый і Чеськых країн, быв зволеный формов лосу. Інтронізація нового метрополіты ся одбыла в неділю 28. мая 2006 р. в Катедралнім храмі в Празі. Тітул нового метрополіты є: Його Блаженство Кріштоф, архієпіскоп пражскый, метрополіта Православной церькви в Чеськых країнах і на Словеньску.

–р–

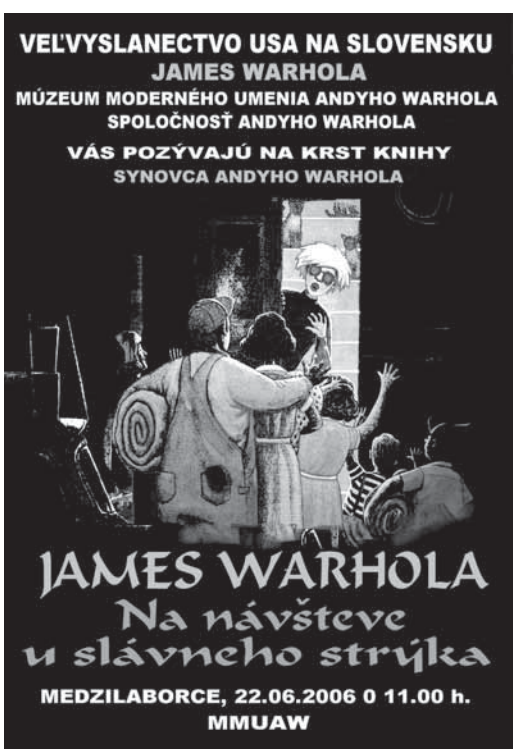

František Šesták - svoj život zasvätil turistike a hudbe

Do tejto menej populárnej oblasti patrí aj oblasť turistiky v ktorej sa už mnoho rokov angažuje a podieľa na rozvoji tohoto odvetia pohybovej aktivity aj pán F. Šesták z Prešova. Je nositeľom zlatého odznaku „Turista Slovenska“ a spoluautor nadávno vydanej publikácie „Sto rokov organizovanej turistiky v regióne Prešov“. Vždy sa rád venoval mladým ľuďom a priviedol k turistike nielen ich, ale aj ich deti.

Zakladal turistické oddiely mládeže, zúčastňoval sa pri výchove cvičiteľov turistiky a pri organizovaní pretekárskej činnosti, ale aj pri realizácii výkonnostnej turistiky medzi mládežou. Istý čas pôsobil ako člen Sekcie turistiky mládeže pri bývalom Slovenskom ústrednom výbore Slovenského zväzu turistov a tiež dlhý čas zastával funkciu podpredsedu regionálnej rady Klubu Slovenských turistov.

Pán František Šesták je Rusínom, narodil sa v rusínskej obci Malý Lipník v okr. Stará Ľubovňa a od roku 1952 žije v Prešove. Je gréckokatolickíckeho náboženstva. Medzi prešovskou hudobnou verejnosťou je známy aj ako vynikajúci hudobník. Od svojich študentských čias pôsobil v súbore piesní a tancov Zväzu mládeže Karpát a tiež v orchestri populárnej hudby „Strojár“. Angažoval sa aj v ochotníckom divadle. Dlhé roky pôsobil v stavebníctve, najskôr ako vychovávateľ SOU v Pozemných stavbách a neskôr ako riaditeľ tejto školy. Stavebníctvu ostal verný až do svojho dôchodku. Profesijne pôsobil 12 rokov aj v Čechách. Ako sám hovorí, pre jeho politické postoje mu nedovolili „kádrováci“ po ukončení Ruského gymnázia študovať na VŠ.

Od roku 1998 viedol gréckokatolícky staroslovienský zbor pri katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove. A pri príležitosti jeho nedávneho výročia 75.rokov narodenia sme mu položili niekoľko otázok:

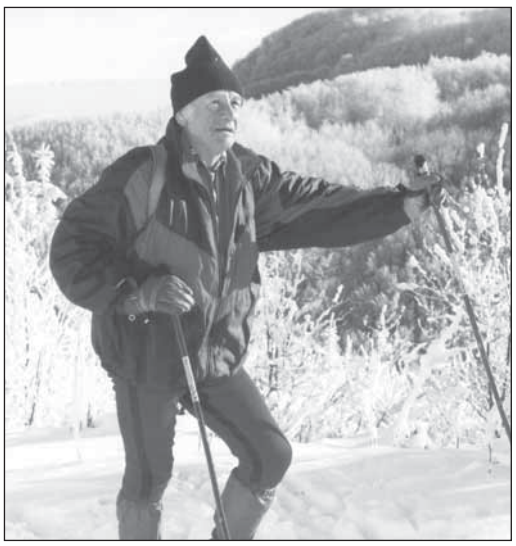

▲ *František Šesták po svojich turistických chodníčkoch.*

▲ *Turista musí myslieť na svoje vybavenie, a F. Šesták to dobre vie.*

● ***Čo si myslíte o súčastnom stave turistiky na Slovensku a taktiež o tom či sa podľa Vás dostatočne venuje turistike dnešná mládež?***

Moje hodnotenie turistiky na Slovensku je kritické. Pre mládež sú príťažlivejšie iné druhy činnosti, ako pohyb v prírode. Internet, počítače, video, diskotéky spôsobili odcudzenie sa mládeži prírode. Problémy sú aj zo strany štátu. Niet financií, turistické kluby sa rozpadávajú. Činnosť existujúcich klubov prežíva z minulosti a je založená na práci dobrovoľníkov, samofinancovaní, príp. sponzorských príspevkov. Tento stav sa môže negatívne prejaviť na telesnej zdatnosti a zdraví budúcej generácie.

● ***Súčasťou Vášho života je hudba a spev. Myslíte, že ovplyvnila aj Váš život?***

Určite! Hudba a spev sú súčasťou môjho života, aj keď nie profesionálnou. Myslím, že ľudia, ktorí majú radi hudbu a spev, nemôžu byť zlí. Pre mňa je hudba vždy pozitívnym relaxom a dá sa povedať, že aj „elixírom života“.

● ***Narodili ste sa a vyrastali v rusínskom prostredí, viete pekne hovoriť po rusínsky. Čo si myslíte o perspektíve Rusínov na Slovensku?***

Aj keď by som to nemal hovoriť, ich perspektívu vidím dosť pesimisticky. Hlavne z dôvodov, že Rusíni nemajú svoj materský štát, ako napr. Maďari. Nemajú sa o koho oprieť v zahraničí. Veľkou tragédiou boli pre Rusínov likvidačné 50-te roky. Rusínom chýbajú základné a stredné školy ako to bolo v roku 1950. Pokiaľ sa nezačne rozvíjať školstvo, ťažko sa niečo zmení. Školstvo považujem za prioritu. Inak hrozí úplná asimilácia. Pripúšťam, že významnejšiu úlohu by mala zohrávať aj cirkev. Ale to je už zložitejší problém.

● ***Aký je Váš odkaz mladým Rusínom?***

Budem citovať A. Duchnoviča: ...čestnyj mij rod nezabudu...

Toho by sa mala držať a inšpirovať naša rusínska mládež. Nájsť k tomu odvahu. Pestovať svoj vzťah a úctu ku koreňom svojho pôvodu, tradíciám, kultúre a hudbe.

Za rozhovor ďakuje Dr. Peter Krajňák

▲ *Od 1998 roku F. Šesták viedol gréckokatolícky zbor pri katedrálnom chráme sv. Jána krstiteľa v Prešove.*

МІСТО МЕДЖІЛАБІРЦІ

Вас позывають на

44. ФЕСТІВАЛ

КУЛТУРЫ А ШПОРТУ

24. – 25. юна 2006

С У Б О Т А – 24. 6. 2006

16.30 год ***НАЙКРАСША СПІВАНКА Є СПІВ ПРО РАДОСТЬ***

Выступлять: ОШ Коменьского, ОШ Духновічова, Дітьскый домов кпт. Налепкы, Центер вольного часу, Основна умелецька школа, Дітьскый домов Св. Николая, ОШ Габура, ФК Краснобрідчанка, ФҐ Лабірчанка, ФК Габурчанка, СҐ Дукат, ФК Замплінік

19.15 год ***З ТАНЦЬОМ І СПІВОМ Є СВІТ КРАСШЫЙ***

Людова гудба **Андрія Кандрача**
Нар. росповідач **Йожко ЙОЖКА**
ФК Радость Україна
Л У Ч Н И Ц А
СВЯТОЧНЫЙ ОГНЬОСТРОЙ

22.00 год **Найліпше з Р Е П Е Т Е**

Выступлять: Ева Мазікова, Петер Сташак, Михал Дочоломаньскый, Петер Клімент, Сілвія Бліжнякова і МІНЬО

Н Е Д І Л Я – 25. 6. 2006

12.15 год **КРОЙОВАНА МАНІФЕСТАЦІЯ**

13.00 год ***ДЕ ЛАСКА ГРІЄ– СЕРЦЕ ВЕСЕЛІЄ***

ФК ЯГОДА
ФК БАРВІНОК
ФК РАДОСТЬ
ФК ШАРИШАН
ПУЛС
СҐ ЛЕЛІЯ
ФК КАМЯНА
ФК ХЕМЛОН

Солісты русиньскых співанок:
тріо Маґуровых , М. Чокинова, Н. Мауріова, О. Маурі, Л. Морякова

18,00 год Чеська співачка поп–гудбы
ЛУЦКА ВОНДРАЧКОВА
Таліяньскый співак:
ДАВІДЕ МАТТІОЛІ

Ш П О Р Т О В А Ч А С Т Ь

14,00 год **Отворіня шпортовой части (штадіон ШК)**

14,30 год **Приход меджінародных цікліст. выправ Слідами своїх предків**

15,00 год **МКС СТАЛЬ САНОК (ПР) – ШК Штарт Меджілабірці**

17,00 год **ФК РУСИН КЕРЕСТУР – ФЦ КОЖЕНІЦЕ (ПР)**

10,00 год **Турнай в плажовім волейбалі за участи дружстев ПР, УР і Словеньска**

14,00 год **Фотбаловый турнай о 3 місце**

16,30 год **Фінале фотбалового турная о 1. місце**

18,30 год **Выгодночіня шпортовой части ФКіШ**

***Главный рекламный партнер*: СЛОВЕНЬСКА ШПОРИТЕЛЬНЯ**

***Медіалны партнері*: РАДІО РЕҐІНА – Словеньскый розглас, ПОДВИГОРЛАТЬСКЫ НОВИНКЫ, Інфо РУСИН**

Главный орґанізатор фестівалу культуры і шпорту: МІСТЬСКЫЙ УРЯД –МЛ

Сполуорґанізаторы: *МІСТЬСКЫЙ КУЛТУРНЫЙ ЦЕНТЕР, РУСИНЬСКА ОБРОДА НА СЛОВЕНЬСКУ, ШК ШТАРТ, КОМУНАЛНЫ СЛУЖБЫ МЕДЖІЛАБОРЕЦЬ*

Може настати зміна проґраму.

Фестівал ся одбывать за фінанчной підпоры МК СР – Проґрам култура народностных меншын

Жывотный юбілей русиньского писателя Штефана Сухого

Штефана Сухого, свіжого шістьдесятника, нашій читательскій громаді не треба екстра представовати. Він знамый по нашых школах, з русиньской періодічной і неперіодічной пресы, русиньского высыланя, як автор поетічных, прозовых і публіцістічных вытворів, перекладатель вызнамных класіків, орґанізатор культурно–освітнього жывота, любитель театру, фолкловру... Просто ніт сферы в нашім жывоті, в котрій бы сьме не нашли слід по родакови з Нехваль Полянкы – Штефанови Сухім. Але наша редакція ся обернула на юбіланта з пару вопросами з його жывота, котрый уж довшы рокы прожывать в Стащіні, одкы найвеце черпать свою богату іншпірацію.

***Редакція**:* Посповідайте ся нам, майстре слова, кедь мате дяку.

► **Ш.С**. За тых шістьдесять років? На то треба море часу, але я то попробую пару словами. Походжу із Нехваль Полянкы коло Снины. Хто дітинство не мав красне?Моя мама-Маря Фочікова із Стружніці была максіприповідкарька, скоро як професіонала забавлячка. Одбывали ся у нас вечуркы, прядкы а то вшытко робить із душов дітины своє і усідать ся у вас на все.

О школі што бісідовати? Быв єм посереднім учеником, але щі як малый школярь єм выдумовав по поляньскых пелевнях із ровесниками дівадло. Любив єм пастырити і співати попід Звірник і по Кычарі. Літо у природі: пана Яна! На то ся не забывать.

А потім пришов новый світ. У Пряшові на Філозофіцькій факулті єм спознав успішных писателів, як П. Ґула, Ш. Гостиняк, Ф. Андращік (зарівно і мій учітель).Повів єм їм, же єм у гуменьській середній школі публіковав стишкы і уж єм быв їх. Любив єм їх і обдивляв стишкы тых прятелів.

Найбівшу збыточність єм зробив у 1973 році, кідь єм наступив до Снины учіти на строярьске учіліще. Тма як на обернутім боці Місяця. Скоро єм ту за тых 24 років заникнув. Перед учітельованьом єм редакторив у пряшівскім радіовысиланю і сперали ня, жебы єм там зістав, але я не хотів...(Неприємні ся мі ту дыхало меджі комуністіцькыма кактусами) але чорт там з нима! Быв єм молодый, перескаковав єм сім кычар за день. А так то є доднесь, лемже закаждым скоком мі запращіть у коліні.

***Редакція**:* Найбівша ласка мімо літературы?

► **Ш.С:** Мати. Давала мі першу науку. Быв єм єй обдивована, єдина дітина. Виділа у мі смысел свого жывота. Діти суть помниками своїх мам.

***Ред**.:* Де бы мож было гледати ключі Вашой творчости, конкрешніше поезії?

► **Ш.С**. У славяньскій поезії.

***Ред**.:* Якы рады бы сьте могли дати тым авторім, котры зачінають обявльовати літературный кумшт?

► **Ш.С**.*:* Тоты, што ступили іщі лем на поріг літературного храму, барз тяжко приймають рады. А то є властні ай добрі, же суть скептіками. Наконець каждый чоловік у підсвідомости мать закодованый компас про властну драгу і то тримле за істоту жывота. Але слухати може не треба натілько чуджі рады, як учіти ся на чуджіх недостатках. Моїм найбівшым недостатком у літературных парібскых рокох было то, же єм мало чітав, мало писав, быв єм надуманый над самым собов написаным, мало єм знав язык, бо єм не выписовав зручны слова до свого авторского словника. Або радше почекаме на свої хыбы? Мудро!

Довгы рокы ся мі ставало, же єм наподобньовав кардіналных авторів, но мав єм тілько чести, же єм тоты копіракы не отваряв перед публіков. Боліло ня, же не знам сам собов быти, але раз ся то зачало мінити а я спознав, же єм вытримав скушку дамы без сердця – суперштілізації. Псіхічні то значіть приближні тілько, же собі мусите вытворити властну неповторительну душевність, выробити треба із ся дость силного чоловіка на то, жебы сьме могли з властного канчова капнути ай про другых інтересной пожывы духа. Каждый мусить выбыти у літературі і у дальшых ремеслах свої ученицькы рокы. Ґенійове ся не родять на стромох, але через тяженьку роботу. Но не бійте ся того, што буде, але того, што ся стане. В тім є смысел молодости, ці не так?

***Ред**.:* Характерізуйте Ваш літературный творивий процес, особностну путь по царині літературы.

► *Ш.С.:* Кажда епоха од художественой літературы пожадовала потверджованя часовых сполоченьськых актуальностей, тота література все собі отворяла задні дверьці про надчасову естетіку і ідейность.

О національнім розмірі літературы говорю праві зато, же він є актуалный праві про сучасный русиньськый літературный процес. Што ся тыкать моїх творивых намірений, то національный розум і чутя намагам ся полагоджувати такыма способами. Много часу і сил вкладам до літературной продукції про радіовысыланя, бо оно є доступне найбівшому множеству русиньскых приїмателів, котрых такым чіном мож національні пасівно сформовати. Міцно думам на якость літературной продукції. Все мам при процесі творчости на думі тото, же не постарчує вытворити лем властну літературну злату нитку, але же мусить то быти цілый круг полотна. З того выплывать така позіція, при котрій ся мусить дотримовати оріґіналіта-ненаподобованя старых взорців, технічна доконалість творчости, уведженя на русиньскый літературный пєдестал дотепер щі неудомашненых жанрів, ословльованя дітей і молодежы своїма вытворами. Розвиваня майстерськости языка, перекладаня до нашого языка вытворів чуджіх класіків, перетлумачованя до сучасной языковой нормы русиньскых вытворів, складаня авторського словника. Хотіти звати ся писательом є звязане із одповідностьов за судьбу народа.Тоту його судьбу мам намір наповньовати добротныма творивыма скутками. Моя штілізація мусить провоковати Руснаків ку тому, абы ся чули ґаздами а не слугами. Но літератор подля характеру роботы мусить слугом быти а довєдна з тым ай пророком. Гварите - яка нелоґічность! Ні, є то лем необычайность, дашто як лікарьска операція: што є умертвене, тото треба ожывити і пробудити ку рушаню ся. Болить ня міцно, же русиньске пробуджованя не удійствітельнює ґрекокатолицька і православна віры.

Якой сьте народности, православны? Словеньской.

А вы ґрекокатоликы?

На Словеньску – по Словеньскы.

Сердце мі од того пукать! Завзята кривда! Єпіскопства то так нароком женуть до загыбелі. (Скончать они і так в русиньскім пеклі забытя і почаніня. А тото знам, так мі Боже). Вірю силі свойого слова, духовности русиньского народа і позітівности людей. Аморфність, хоць нікда не мертва-тото все лем было каміньом і огньом.

Редакція Інфо Русина дякує авторови за поучны і філозофічны задуманя а до далшого жывота вінчує Многая і благая літа

-р-

Тіште ся на вакації

Мате за собов другый піврік школы а конечні ся ближать літні вакації. Істо ся тішыте на вольны дні. Не будете мусити ходити до школы, шмарите ся на свої залюбы, на ваш дітьскый світ. Наша редакція ся вам днесь хоче пригварити з двох причін: В першім ряді вам додаточні вінчуєме саме добро ку вашому празднику МДД – віриме, же сьте го вшыткы прожыли весело і подля вашых представ і желань. А по друге, жычіме вам красны вакації повны сонця, веселых пригод. Но віриме, же не забудете на нашу редакцію. Мы од вас будеме чекати, же нам напишете карткы або пошлете фоткы з вашых зажытків, а може нам і дашто інтересне, необычайне або веселе напишете, што будеме мочі надруковати на вашу дітьску страночку. А вірте, же мы вам не останеме нич довжны а за ваш вытвор вас щіро оціниме.

Редакція

1. úloha:

На рисунку видите звірятко, котре мать коло себе числа. Поспоюйте їх зарядом і вымалюйте звірятко, істо буде шумніше і будеме знати, яке то є звірятко.

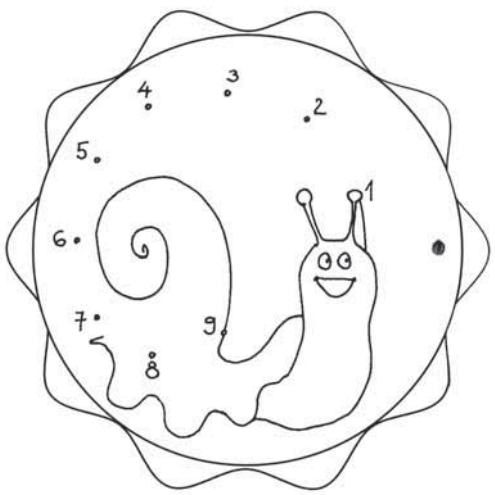

2. úloha:

Напиште одповідь на таку загадку: Біжыть за тобов, а поїмати го не можеш?

3. úloha:

До рыбничка намалюйте тілько рыбок, кілько є в рыбничку качаток. Напиште нам рішіня, кілько їх мать там быти. Рисунок штонайкрасше вымалюйте.

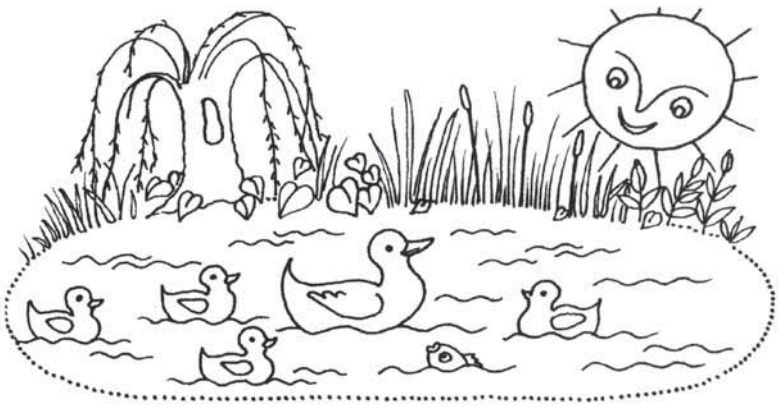

Za správne riešenie úloh z predchádzajúceho čísla 5/2006 získavajú ceny títo súťažiaci:
Mária Pribulová, Kapušany pri Prešove, Elenka Grundzová, Patrik Piteľ, Viktorka Kelemonová, Anička Kocová,Vladko Gunár-Stakčín, Martinko Rohun, Klenová, Richard Bobalík, Maľcov, Slavko Kovaľ zo Svidníka, ktorému ďakujeme za krásne namaľovanú sovu.

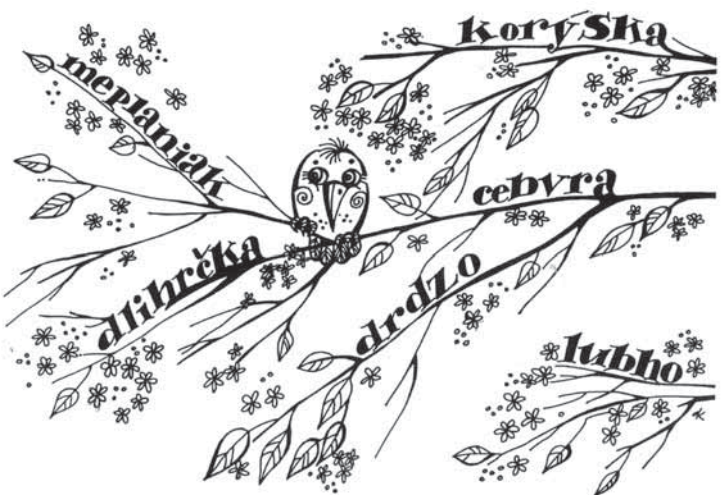

4. úloha: Lietajúci rébus
Na tomto konári pristál kŕdeľ operencov, no jedného z nich nájdeš iba v zoologickej záhrade. Ktorého?

5. úloha: Не видиме го, не чуєме го, не дотыкаме ся го, але і так знаме, што то є. Котрый зосмыслів чоловіка нам при тім поможе?

Súťažný kupón 6/2006 (Vyplnite a pošlite na adresu redakcie. Zo správnych odpovedí vyžrebujeme výhercu).

1. úloha: .....
2. úloha: .....
3. úloha: .....
4. úloha: .....
5. úloha: .....

Meno a priezvisko:..... Adresa: .....
.....

День матери в Няґові

На май – місяць ласкы ся односить много красных свят, ку котрым патрить і День матерів. Пробуджаюча і квітуча природа впливать і на справованя людей, котры зразу знають єден ку другому проявити веце ласкы, порозуміня і радости з нового жывота. А хто іншый як не мати є його найвекшым

▲ *Найменшы няґівчатка з МШ із на челі із своїов діректорков М. Чобірковов показали на сцені вшытко, што ся в школці научіли лем жебы розвеселили сої мамы, бабкы і прабабкы.*

сімболом? На то не забыли ани Няґівчане, конкретні їх староста Серґей Сметанка, котрый уж перед семома роками завів красну традіцію ослав Дня матерів. Істо думав, як бы потішыти жены – матері, котры цілый свій жывот жертвують і старають ся о своїх дітей. Так было і по обіді 7. мая т. р., як ся в няґівскім культурнім домі зышли вшыткы мамы. Уж при вступі было перше преквапіня, красный квіток про кажду маму, котра вошла до святочні выпарадженой салы під мелодії русиньскых співанок. Вшытко стихло, як зо сцены ословила участничкы Мґр. Надя Махейова: Мамко моя люба, мамко дорогенька, мы і проґрам приправили для твого серденька... Словами на хвалу і ціну жены–матері ся красні высловив і староста села С. Сметанка: ... спробуйме ся холем в тот день задумати над словом мама. Она є про нас лем єдна на світі, она нас любить цілым своїм сердцьом од народжіня по смерть триме над нами охранну руку... Учасничкы свята пришов поздравити і о. Духовный Ян Блажко, котрого собі Няґівчане барз облюбили і цінять собі го про його щіре серьдце. По милых словах о. Духовного наслідовав культурный проґрам найменшых діточок на челі з діректорков МШ Марты Чобірковой і учітелькы Яркы Сопковой. Дітвора указала вшытко, што ся в школці научіла – стишкы, співанкы і танці. Діти на сцені вычеряла ґрупа Лелія з Гуменного під веджіньом Мірям Мудріковой, котра заспівала нелем русиньскы, але і іншы співанкы. По проґрамі наслідовала смачна гостина, весела і щіра бісіда няґівскых жен, котрых ся в салі зышло коло 80. Правда, не хыбила і русиньска співанка, котра уж традічні патрить всягды там, де ся нашы люде посходжають. Як інакше, як з добров наладов одходили Няґівчанкы домів і уж днесь ся тішать на далше свято, за котре суть вдячны старостови і вшыткым орґанізатотрам.

▲ *Няґівчанкам ся ославы Дня матери барз любили і домів одходжали веселы*

Л. Губцейова

Andy Warhol navštívil Nový Sad

Múzeum moderného umenia Andy Warhola v Medzilaborciach v súčasnosti ponúka možnosť navštívenia svojej zbierky v pozmenenej zostave. Vystavené sú faximilie autora z archívu múzea. Tie dostávajú svoju príležitosť v čase odchodu viac ako polovice originálov na zahraničné výstavy. Tejto konfigurácii zodpovedá aj súčasný status v dôsledku veľkej medzinárodnej výstavy Warholových prác v Novom Sade (Srbsko a Čierna Hora), ktorú organizuje mesto Novi Sad a tamojšia galéria Zlatno Oko patriaca Sava Stepanovi. Oficiálne otvorenie novosadskej exhibície sa konalo 26. apríla tohto roku. Predchádzalo mu otvorenie mail-artovej výstavy nazvanej Homage Andy Warhol v Galérii Bel Art (Novi Sad) ktorej sa kurátorsky uchopili a zároveň ju otvorili Mgr. Martin Cubjak a Jaroslav Supek. Druhým bodom v utorňajšom podvečery bolo otvorenie post-popartovej výstavy Slovenských a Srbských post-popartových umelcov vo Vojvodinskom múzeu (Novi Sad), ktorú kurátorsky pripravil Dr. Michal Bycko, PhD. Figurovali na nej práce už známych autorov ako sú: Daniel Brogyányi (SK), Svetozár Mydlo (SK), Radovan Jokič (SCG) – minister kultúry Srbska (SCG) a pod. Výstavu otvoril Mgr. Peter Takáč, Sava Stepanov a Radovan Jokič. Na záver sa uskutočnilo premietanie filmu Absolut Warhola, ktorý mal v Srbsku svoju premiéru.

▲ *Alter egá Andyho Warhola počas otvorenia výstavy Andyho Warhola v priestoroch Vojvodinskej banky.*

▲ *Výstavné priestory Vojvodinskej banky – počas vernisáže.*

Vyvrcholenie hlavnej výstavy diel Andyho Warhola sa nieslo v duchu pop – artu. Nechýbala tu dobrá zábava, televízne a rozhlasové stanice, predstavitelia politického a kultúrneho života v Novom Sade. O úvodnú performance sa postarali hneď dvaja dvojníci Andyho Warhola (Srbský aj Slovenský) za príhovoru Mgr. Valiky Maďarovej, riaditeľky Múzea moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach. Priam už magický večer dotváralo aj vystúpenie akrobatov a žonglérov s ohňom. Veľká výstava svetoznámeho umelca v Novom Sade bola výsledkom niekoľkoročnej spolupráce medzi Dr. Michalom Byckom, PhD., zakladateľom Múzea moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach a riaditeľom Centra pre vizuálne umenie „Zlaté oko“ Savom Stepanom. Mesto Medzilaborce sa postaralo o svoju propagáciu, ktorá bola úspešne usporiadaná v Mestskom informačnom centre Nového Sadu pánom Vladimírom Protivňákom, prezidentom Zväzu Rusínov na Slovensku. Ten predstavil mesto nielen ako simuláciu Warhol city, ale poukázal i na ďalšie kultúrne, turistické, športové možnosti mesta Medzilaborce i v kontexte medzinárodnom. Úspešnosť exhibície sa potvrdila aj následnou ponukou na premiestnenie výstavy do hlavného mesta krajiny – Belehradu, o ktorej v súčasnosti prebiehajú rokovania.

Mgr. Peter Takáč,
odborný pracovník MMUAW

▲ *Soška Andyho Warhola – Dušan Todorovič – srbský umelec.*

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku za finančnej podpory MK SR. **Poverená funkciou šéfredaktorky**: Anna Kuzmiaková, redaktorka Silvia Lysinová. **Grafická úprava:** Róbert Vico. **Adresa redakcie**: Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. Tel.: 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, 0904 412 449, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. **Predplatné na rok:** 150,- Sk, do európskych štátov: 300,- Sk, do mimoeurópskych štátov 30 $, číslo účtu: 2660718084/1100. **Výroba**: ADIN, s. r. o., Prešov. **Registračné číslo**: MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciame. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.